

Тина РУЖИНА - дърворезбар

Когато един ден видях в социалната мрежа майсторските дърворезби на Тина Ружина, далечен и красив спомен ме връхлетя и върна десетилетия назад. Ние, две млади жени, се суетим около креватчето на малкия Андрейчо да му сменим пелените. Дошла съм в командировка в Асеновград, за да се видя с начинаещата дърворезбарка, тъкмо получила златно отличие за участието си в национална изложба в София, майка на две момчета, съпруга на началник-участък в Горското стопанство.

Днес я откривам в ателието ѝ в читалището на Бояна, където обучава желеащите да се докоснат до един от най-старите занаяти. Срещата е доста вълнуваща.

Пием невероятно ароматен чай от билки, събрани лично от нея, и се отдаваме на спомени. Говорим за пътя, по който е вървяла през годините.

Тина Ружина е родена в гр. Раковски, но израства сред красивата природа на Родопите. В Асеновград създава семейство.

Синовете ѝ - Стоил и Андрей, от няколко години са в чужбина и работят като реставратори. Сега са във Франкфурт, където завършват реставрацията и консервацията в църквата „Св. Леонардо“.

От любовта на природата се раждат дарбите на хората

- Тина, разказа ми накратко изминалия си живот и ме накара да изпитам силно чувство на гордост, че ти успя, независимо от всичко, което ти се е случило. Май творците нямат лесна съдба?

- Всичко е в причинно-следствена връзка. Всичко. И не само за творческите личности, за всеки човек е така. Наложи ми се сама да изуча и да пусна в широкия свят двамата си сина. Но аз не го приемам като страдание, а като опит.

- Когато се запознахме, Ти вече бе стъпила на пътя, по който вървиш и сега. А къде е началото му?

- Израснах в Родопите. Това говори и значи много. Помня, че когато дялках стрели и лъкове за нашите детски игри, се стремях моите да се различават от другите, да бъдат красиви. Заигравах се и с глината. Когато завърших в Смолян и си стегнах куфарите за Художествено училище, моите родители ме спряха. Си-

гурно са имали своите практични обосновки за това. Докато се огледам за нещо друго, омъжих се. И ето ме в Асеновград, щастлива, пълна с мечти за нов дом.

- Все пак кога хвана длетото?

- Случи се в читалището в Асеновград, където видях обява за набиране на ученици в школата по дърворезба, създадена от големия наш художник Георги Ковачев. Щом взех длетото в ръцете, усетих, че ще е „любов завинаги“. Показа се, че то ще определи посоката и ще осмисли моя живот. Учител в началото ми бе Тихомир Панайотов, след което черних опит от други майстори, утвърдени в това изкуство.

- Първото Ти признание е на Националната художествена изложба през 1984 г., където получаваш златен медал и златен плакет за изработената от теб ракла. Къде е сега тази ракла, събрала ни за първи път?

- Ще бъде наследство на синовете ми и, дай Боже, някой ден - на техните деца! Когато я резбовах, носех Андрей под сърцето си. След години изведнъж си наредих моите причинно-следствени връзки. Така стана, че той завърши Художествената академия със специалност „Дърворезба“. Когато пък носех Стоил в утробата си, той ще да е „чел“ заедно с мен книгите на Бернхард Гжимек. Гледала си филма „Серенгети не трябва да загине“, нали? Та любопитното е, че мечтата на Стоил от малък бе да стане биолог. Завърши „Клетъчна и молекулярна биология“. Имаше обаче и таланта да рисува. Така естествено стигна до Художествената академия, където се дипломира в специалността „Реставрация“.

- Разбирам, че работят в Полша и Германия и са любимци в колектива. Възпитала си прекрасни деца. Желая им огромен успех.

- Имаше много трудни години и същевременно това бяха най-щастливите ни времена заедно. Всеки си има път - аз съм се родила в един отрязък от време, а те - в друг, и си извървяваме нашите си пътища.

- Имаш самостоятелни изложби в Пловдив и Варна, както и творби, красящи много места в България и чужбина. Специално отидох до Софийския университет да видя твоята дървопластика „Полет“. Модерна ли е сега дърворезбата?

- Мнозина захвърлиха глетата и се насочиха към по-актуални професии, но ценители винаги ще има, още повече, че дървото може да се вмести във всякакъв по стил интериор.

- Легендарни са Твоите изящни резбовани интериорни и външни врати.

- Първите врати изработих сама през 2000 г. - 14 на брой, двустранно резбовани. Последваха още поръчки, в които с нови идеи и енергия се включиха и синовете ми. В момента монтираме последните детайли на вратите за Морско казино във Варна. Хубаво е човек да остави някакво свидетелство за своето съществуване.

- В читалището на Бояна си от две години. Имаш ли много ученици и на какво ги учиш, защото все пак те трябва да притежават и Божията искра?

- Децата по принцип носят различни таланти. Миналата година на Международния панаир на занаятите и изкуствата във Варна, където давах уроци по дърворезба, децата от чужбина ме смаяха. Искане да участват във всички работилници, където може да се научи някакъв художествен занаят. В България има страшно много талантиливи деца, но ни липсва на нас, възрастните, талантът да ги научим да се трудят. А това едно време е вървяло ръка за ръка естествено, без специална „педагогика“. Възпитанието у дома закуца в това отношение и резултатите не са никак приятни. Аз съм доволна от моите малки творци и се надявам, че сред тях ще израсне не един голям талант. Дърворезбата е добро и полезно занимание както за деца, така и за възрастни. Невероятно е да изработиш нещо за дома или за подарък на приятел, което носи твоята енергия и любов.

- Тина, в превод от латински името Ти значи „силна“. Имаш обаче приятелка състудентка, грузинка, която се казваше Тинатин, и тя твърдеше, че името ѝ означава „отблясък на слънцето“. Кое ти подхожда повече?

- Не знам защо, но не харесвам израза „силна жена“ и никога не съм се определяла като такава. Мисля, че всяка от нас мечтае да се облегне на нечие рамо, да има подкрепа и това е най-естественото нещо. Така е измислен светът, а това, че ние го прекроихме и пренаредихме, е съвсем друга тема.

- Традиционният за рубриката ни въпрос: Какво е за Теб природата?

- Всичко. Извор на живот и вдъхновение. От любовта на природата се раждат гарбите на хората.

**С госта разговаря Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ
и архив Тина РУЖИНА**